

BALTIJAS STARPTAUTISKĀS AKADEMIJAS ZINĀTNES POLITIKA

1. Vispārīgie principi

- 1.1. Baltijas Starptautiskās akadēmijas (BSA) zinātniski pētnieciskā un radošas darbības **vīzija** ir būt Eiropas Savienības Baltijas reģionā pastāvīgi un ilgtspējīgi attīstītai, orientētai uz zinātniski pētniecisku, radošu darbību un māksliniecisku jaunradi, starptautiski atzītai un atpazīstamai zinātniskai institūcijai, iesaistītai nacionālajā un starptautiskajā zinātniski pētnieciskā kopienā.
- 1.2. BSA zinātniski pētnieciskā un radošas darbības **misija** ir veikt lietišķus pētījumus un starptautiski atzītu zinātnisku darbību, kā arī attīstīt zinātni, radošu darbību un māksliniecisko jaunradi, ar to nodrošinot ieguldījumu un ietekmi uz tautsaimniecību, ekonomiku un sabiedrību.
- 1.3. Zinātniski pētnieciskā un radošā darbībā BSA ciešās uz tās kapacitātes attīstību, verstu uz zinātniski pētniecisko sadarbību ar Latvijas un ārvalstu augstskolām, zinātniski pētnieciskajām un zinātniskajām institūcijām, centriem, industrijas un darba devēju pārstāvjiem, kā arī valsts iestādēm, veicinot ilgtspējīgu ekonomisko un sociālo attīstību.
- 1.4. BSA Zinātnes politikas (Politika) mērķis ir nodrošināt zinātnisko pētījumu attīstības sistēmu, zināšanu pārnesi un inovāciju veicināšanu, nodrošinot komunikāciju ar sabiedrību un starptautiski izplatīt pētījumu rezultātus, ņemot vērā Latvijas un Eiropas zinātnes regulējumu un iniciatīvas, tostarp: Augstskolu likums; Zinātniskās darbības likums; Nacionālais attīstības plāns (NAP 2027); Zinātnes, tehnoloģiju attīstības un inovācijas pamatnostādnes 2021.-2027. gadam (ZTAIP2027); Komisijas ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei Vidusjūras reģiona partnerības pētniecības un inovācijas jomā 2023/0285/NLE (RRI); Eiropas pētnieku harta (*The European Charter for Researchers*).
- 1.5. Politikas uzdevums ir radīt labvēlīgu un atbalstošu vidi pētniekiem, veicināt pētījumu veikšanu saskaņā ar atbildīgu pētniecības praksi, pētnieku pētnieciskā darba koordinēšanas un BSA personāla izpratni par atvērtās zinātnes virzieniem, kā arī par iespējām iekļauties Eiropas atvērtās zinātnes mākoņa (*European Open Science Cloud*) pakalpojumos, ar to nodrošinot zinātnes attīstību un zināšanu plašu izplatīšanu sabiedrības labā.
- 1.6. Politika ir saistoša BSA struktūrvienībām, kuru pamatdarbības mērķis saistīts ar pētniecības attīstīšanu, kā arī atbalsta sniegšanu pētniekiem attiecīgajā pētniecības procesā.

2. Pētniecības politika

- 2.1. BSA zinātniskās darbības virzieni ir noteikti BSA Zinātniskās darbības nolikumā.
- 2.2. Zinātniskās darbības virziena darba rezultātus nodrošina BSA akadēmiskais personāls, profesoru un pētnieciskās grupas, kurās arī tiek iesaistīti studējošie. Pētniecisko grupu darbu organizē attiecīga virziena zinātniskais vadītājs.

2.3. BSA personāls, pētnieki un studējošie tiek aicināti publicēt savu pētījumu rezultātus:

- **Publikācijās recenzētos žurnālos.**

Priekšroka: *Web of Science (WOS)*, *SCOPUS* vai *ERIH+* indeksētiem žurnāliem, atbilstoši 09.07.2019. Ministru kabineta noteikumu Nr.320 “Latvijas Zinātnes padomes ekspertu tiesību piešķiršanas un ekspertu komisiju izveides kārtībā” prasībām.

Īpaša prioritāte: *SCOPUS/WOS* indeksētajos žurnālos publicētajiem rakstiem, kas ierindoti pirmajās divās kvartilēs (Q1/Q2) žurnālos, BSA zinātniskajos žurnālos “*Baltic Journal of Legal and Social Sciences*”, kas indeksēts *ERIH+* un “*Administratīvā un Kriminālā Justīcija*”, kas indeksēts *Index Copernicus*.

- **Referātos zinātniskajās konferencēs.**

Prioritāte: starptautiski zinātniskajās konferences, kas nodrošina publicēšanu *SCOPUS/WOS* indeksētos izdevumos, kā arī BSA rīkotajos starptautiski-zinātniskajās konferencēs - “Sabiedrības transformācija sociālo un humanitāro zinātņu jomā”, “Izaicinājumu un iespēju laiks: problēmas, risinājumi, perspektīvas”, kā arī citas tematiskas zinātniskās konferences, semināri, apaļie galdi u.c.

- **Zinātniskajās monogrāfijās (vai to nodaļās), zinātnisko darbu krājumos.**

Prioritāte: zinātniskie izdevumi, kuru izdevēji ir *Springer*, *Elsevier*, *Emerald* un citi, monogrāfijas, kas ir iekļauti *SCOPUS/WOS* indeksētos izdevumos.

- **Citos zinātniska rakstura ziņojumos un pārskatos.**

Prioritāte: pētījumu rezultātu izmantošana un izplatīšana nozares, valdības un neakadēmiskām ieinteresētajām pusēm.

3. Zinātniskā personāla plānošana, atlase un pieņemšana darbā

- 3.1. BSA zinātniskā darba plānošana balstās uz esošā akadēmiskā personāla kapacitātes izvērtēšanu, informāciju par jauno projektu vai pētījumu uzsākšanu, esošo projektu vai pētījumu attīstīšanu, vai izmaiņām personāla sastāvā.
- 3.2. Lēmumu par vakanto zinātniskā amata vietu radīšanu un konkursa izsludināšanu pieņem BSA Valde, balstoties uz BSA Zinātņu prorektora ierosinājumu.
- 3.3. BSA zinātniskā personāla atlasē nosaka “Nolikums par vēlēšanām akadēmiskajos amatos BSA”.
- 3.4. BSA zinātniskā personāla atlase tiek organizēta atklātā konkursa kārtībā, nodrošinot atlases procesa caurskatāmību, kas balstās uz kvalifikācijas, kompetenču un atbilstības zinātniskajiem kritērijiem novērtēšanu.
- 3.5. Lēmumu par personas ievēlēšanu vadošā pētnieka, pētnieka vai zinātniskā asistenta amatā pieņem BSA Zinātniskā Padome. Zinātniskās Padomes lēmumu apstiprina BSA Senāts, saskaņā ar Senāta nolikumu.

4. Ētika un godīgums zinātnē

- 4.1. Zinātniskajā darbībā BSA, ka zinātniska institūcija ievēro Eiropas Rīcības kodeksu par pētniecības integritāti, veicinot ētisku domāšanu zinātniskajā sabiedrībā.¹
- 4.2. BSA mācībspēkiem, pētniekiem un studējošiem jāievēro BSA Ētikas un akadēmiskā godīguma kodeksa prasības.
- 4.3. Lai veicinātu akadēmisko godīgumu mūsdienu tehnoloģiju laikā, BSA ir ieviesusi Vadlīnijas par mākslīgā intelekta (MI) izmantošanu BSA akadēmiskajā darbībā, kurās noteiktas MI vispārīgie izmantošanas principi un akadēmiskās godprātības principu ievērošana jebkurā MI izmantošanas kontekstā.

5. Pētījumu rezultātu izplatīšana un atvērta piekļuve (*Open Access*)

- 5.1. Atvērtais zinātnes darbības prakse palīdz uzlabot zinātnisko pētījumu rezultātu (datu, metadatu, kodu, publikāciju) pieejamību ar mērķi padarīt pētniecību atvērta līdždalībai, pārskatīšanai/atsaukšanai, uzlabošanai un atkārtotai izmantošanai, tādējādi veicinot labumu pasaules mērogā. Atvērta zinātne ietver atvērto piekļuvi publikācijām, atvērto piekļuvi datiem, atvērto piekļuvi programmatūrām, atvērtu sadarbību, atvērtu recenzēšanu, atvērtas pētījumu procesa piezīmes (*open notebooks*), atvērtus zināšanu/izglītības resursus (zinātniskās publikācijas, mācību materiāli, mācību programmatūra), atvērtas monogrāfijas, amatierzinātni, pūļa finansējumu (*crowdfunding*) pētījumiem (kopfinansējuma platformas) u. c. izpausmes.²
- 5.2. BSA, ka zinātniska institūcija, atbalsta brīvu pieeju jeb atvērto piekļuvi pētījumu informācijai, mudinot pētniekus padarīt savu darbu atklāti pieejamu, atsaucoties uz jebkuru atvērtais piekļuves politiku.
- 5.3. Informācijai par zinātniskajiem pētījumiem, kas finansēti no ES, valsts vai pašvaldības finanšu līdzekļiem, jābūt atklātai.
- 5.4. BSA aicina pētniekus apstrādāt un sagatavot datus iespējami pilnīgi, izmantojot atvērības un FAIR datu principus - vadlīnijas pētniecības datu radīšanā un pārvaldībā iesaistītajām pusēm, veicinot maksimālu pētniecības datu izmantošanu. FAIR dati ir atrodamā (*Findable*), pieejami (*Accessible*), sadarbspējīgi (*Interoperable*) un atkārtoti lietojami (*Reusable*).
- 5.5. Visām atvērtais piekļuves publikācijām un digitālajiem objektiem jābūt aprīkoti ar patstāvīgiem identifikatoriem, piemēram: DOI, ORCID, ISBN.
- 5.6. BSA nodrošina atvērtu pieeju zinātniskām publikācijām – BSA pētnieciskās darbības rezultātā tapušie zinātniskie darbi tiek publicēti BSA rīkotos starptautiskajos zinātniski pētniecisko konferenču krājumos³ un zinātniskajos žurnālos.⁴
- 5.7. BSA zinātniskajā darbībā nodrošina pētniecības rezultātu izplatīšanu plašai sabiedrības auditorijai, ar to veicinot zināšanu apmaiņu un attīstību.

6. Zinātniskā personāla vadība

¹ <https://allego.org/code-of-conduct/>

² Bite, K., Daugavietis, J., Kampars, J., Kreicbergs, J., Kučma, I., Kuchma, I., Ostrovska, D., Vecpuise, E., Veisa, K., & Želve, M. (2020). 'Pētījuma par atvērto zinātne un rīcībpolitikas ceļa kartes izstrādi' noslēguma ziņojums. Sk.: https://www.izm.gov.lv/images/zinatne/P%C4%93t%C4%ABjums-Atv%C4%93rt%C4%81_zin%C4%81tne_2.pdf

³ <https://bsa.edu.lv/index.php/lv/konference/galvenas-publikacijas.html>

⁴ <https://bsa.edu.lv/index.php/lv/bjls-lv.html>

- 6.1. BSA zinātniskais personāls sastāv no profesoriem, asociētajiem profesoriem, docentiem, vadošajiem pētniekiem, pētniekiem un zinātniskajiem asistentiem.
- 6.2. BSA zinātniskā personāla vadība tiek īstenota saskaņā ar Darba likumu, Augstskolu likumu, Zinātniskās darbības likumu un citiem ārējiem un BSA iekšējiem normatīvajiem aktiem, lai sasniegtu BSA stratēģiskos mērķus.
- 6.3. BSA zinātniskā personāla darba samaksas nosacījumi ir noteikti Nolikumā par BSA darbinieku darba samaksu.
- 6.4. BSA atbalsta zinātniskā personāla pētniecisku darbību, saskaņā ar BSA Akadēmiskā personāla, studējošo zinātniskās darbības stimulēšanas un atbalsta sistēmu.
- 6.5. BSA nodrošina pētniecības infrastruktūru: telpas ar attiecīgu aprīkojumu; *Sociālo zinātņu un neirokognitīvo implicīto laboratoriju*, *Viedā tūrisma un inovatīvā mārketinga laboratoriju*, zinātniskas bibliotēkas pakalpojumus ar pieeju bibliotēkas fondam un datu bāzēm; zinātnisko žurnālu “*Baltic Journal of Legal and Social Sciences*” un “*Administratīvā un Kriminālā Justīcija*” tiešsaistes iesniegšanas sistēmu; zinātniski pētniecisku konferenču reģistrācijas sistēmu.
- 6.6. BSA nodrošina mācībspēku, pētnieku un darbinieku apmācības, tehnisko atbalstu un vadību.

7. Zinātniskās darbības uzraudzība un novērtēšana

- 7.1. Zinātniskās un mākslinieciskās jaunrades darbības uzraudzību un tās rezultātu regulāru analīzi nodrošina BSA Zinātniskās darbības prorektors un Zinātniskā padome. Novērtēšanas pamatā ir galvenie snieguma rādītāji (KPI) un snieguma uzlabošanas pasākumi zinātniskās darbības plānā noteikto prioritāšu ietvaros.
- 7.2. BSA katru gadu apkopo un publicē zinātniskā darba rezultātus.
- 7.3. Par zinātniskā darba un studiju virzienā «Mākslas» (BSA Dizaina skolā) mākslinieciskās jaunrades sasniegtajiem rezultātiem tiek ziņots gadkārtējā BSA starptautiskajā zinātniski praktiskajā konferencē “Sabiedrības transformācija sociālo un humanitāro zinātņu jomā”.